

Корисна модель відноситься до харчової промисловості, зокрема, до виготовлення напоїв, що володіють загальнозміцнюючою та оздоровчою дією.

Відомо, що у лікарських рослинах містяться в готовому стані біологічно активні речовини. Останнім часом значно виріс інтерес до лікарських рослин, оскільки наявність у лікарських рослинах фітогормонів, які вступають у біохімічні реакції, не раз у зовсім малих кількостях, надає рослинним лікам властивостей змінювати різні життєві процеси (при потребі заміної терапії). Характеризуючись великою фізіологічною активністю, вони відіграють роль стимуляторів функцій хворих органів, нормалізуючи їх.

В зв'язку з цим, на основі лікарських рослин розроблений різноманітний асортимент зборів для готування напоїв загальнозміцнюючої та оздоровчої дії.

Відомий збір, що містить листя горіха волоського, кореня лопуха, кореня омани високого і трави звіробою. Беруть 1 столову ложку суміші (порівну) цих трав на 1 склянку води, варять 5 хвилин. Випивають 2-3 склянки відвару на день [1].

Найбільш близьким по технічній суті та результату, який досягається є збір лікарських трав, що містить порізану траву золототисячника, квітки цмину піщового, подрібнені листки бобівника, кореневища тирлича, кошики пижма звичайного. Беруть 2 столових ложки трави золототисячника, 2 столових ложки цмину піщового, 1 столову ложку бобівника, 1 столову ложку кореневища тирлича заливають 3 склянками води і варять 3-5 хвилин. Знімають з вогню і в гарячий відвар всипають 2 столові ложки розім'ятих кошиків пижма. Все це, добре накритим, парять цілу ніч у духовці. Натщесерце випивають за 3 рази з годинною перервою між вживаннями. Доза - від ¼ склянки до 1 склянки тричі на день [2].

Недоліком зазначених засобів є невисокий зміст біологічно активних речовин, а також складність готування суміші, засіб їх заварки та застосування, що не завжди можливо, наприклад, протягом дня.

Зазначені збори із рослинної сировини недостатньо ефективні, тому що в них відсутні природні рослинні компоненти, що у сполученні з іншими рослинними компонентами більш активно сприяють процесові загального зміцнення та оздоровлення організму людини для нормалізації діяльності кишечника та для відходження гельмінтів.

В основу корисної моделі поставлено завдання удосконалення фіточаю №28 "Противісний" як загальнозміцнюючого та оздоровлюючого засобу для організму людини, який стимулює секрецію залоз шлунково-кишкового тракту, посилює перистальтику кишечника, відходження гельмінтів, у якому за рахунок добору компонентів рослинного походження і їхнього кількісного співвідношення забезпечується більш висока ефективність збору з погляду загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини.

Поставлене завдання вирішується за рахунок того, що фіточай №28 "Противісний", який включає квіти пижмо звичайного, траву золототисячника малого, згідно корисної моделі, додатково містить корені омани високого, листя м'яти холодної, листя горіха волоського, плоди горобини звичайної при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

квіти пижмо звичайного	18,0-18,5
трава золототисячника звичайного	8,0-8,5
корені омани високого	18,5-19,0
листя м'яти холодної	17,5-18,0
листя горіха волоського	18,0-18,5
плоди горобини звичайної	18,5-19,0

Зазначені ознаки складають сутність корисної моделі.

До складу фіточаю №28 "Противісний" входить комплекс біологічно-активних сполук, а саме: поліфенольні сполуки, органічні кислоти, сесквітерпеновий лактон танацетин, флавоноїди, дубильні речовини, гіркоти, вуглеводи, жирні та ефірні олії та інші речовини, які обумовлюють антигельмінтну, антисептичну, дезінтоксикуючу, сечогінну, жовчогінну та послаблюючу дію. Стимулює секрецію залоз шлунково-кишкового тракту, посилює перистальтику кишечника.

Корисна модель пояснюється описом лікарських рослин, які використовуються та рецептурою фіточаю.

Листя волоського горіха містять флавоноїди, ефірні олії, дубильні речовини, алкалоїди, каротин, кавава кислота, мінеральні солі. Має протизапальні, ранозагоювальні, в'язкі властивості. Покращує обмін речовин, знижує рівень цукру в крові, використовують при хворобах шкіри.

Плоди горобини звичайної містять цукри (сорбозу, глюкозу, фруктозу, сахарозу), кислоти (лимонну, яблучну, аскорбінову), спирт сорбіт, дубильні і гіркі речовини, каротиноїди, криптаніні, вітаміни С, Р, ефірні олії. Плоди мають легку послаблюючу, сечогінну, в'язку, протизапальну та кровоспинну дію.

Листя м'яти холодної містить ефірну олію (ментол, ментон, ефіри ментолу), каротин, флавоноїди, гіркоти, органічні кислоти (урсолову, мелісинову, лінолієву і орлеанові), мікро- та макроелементи. Обумовлює антисептичну, спазмолітичну, вітрогінну, секретостимулюючу та подразнюючу дії.

Корені омани високого містять інулін, смоли, камедь сапоніни, британін, ефірну олію, дубильні речовини, полісахариди, гіркоти, вітаміни С і Е, органічні кислоти. Нормалізує загальний обмін речовин, полегшує відхаркування, підвищує діурез, потовиділення. Має протизапальну, антимікробну, спазмолітичну, агніопротекторну дію.

Квіти пижмо звичайного містять сесквітерпеновий лактон танацетин, флавоноїди (кверцитрин, лютеолін), органічні кислоти, ефірну олію, дубильні речовини. Має жовчогінну, сечогінну, антигельмінтну дію.

Трава золототисячника малого містить алкалоїд генціанін, гіркі глікозиди, флавоноїди, тритерпеноїди, фітостерини, ефірні олії. Стимулює секрецію залоз шлунково-кишкового тракту, посилює перистальтику кишечника і скорочення м'язів матки, має протизапальну та кровоспинну дію.

Фіточай №28 "Противісний" готують із лікарських рослин, зібраних та перероблених по прийнятих технологіях. Фіточай готують у вигляді суміші, мас. %: корені омани високого (18,5-19,0), квітів пижмо звичайного (18,0-18,5), листя м'яти холодної (17,5-18,0), листя волоського горіха (18,0-18,5), трави золототисячника малого (8,0-8,5), плодів горобини звичайної (18,5-19,0).

Для зручності застосування попередньо подрібнений лікарський збір розфасовується в пакетики для разової заварки вагою 1,5г, що виготовлені із пористого паперу, який не розмокає, дозволений Міністерством охорони здоров'я України для контакту з даним видом продукту. З зазначеної рослинної сировини готують напій шляхом заливання 1 пакетика для разової заварки вагою 1,5г 1 склянкою окропу (100-150мл), настоюють протягом 10-15 хвилин. Отриманий напій приймають усередину по одній чашці 2-3 рази на день протягом 1,5-2 місяців.

Приклади конкретного виконання.

Приклад 1. Фіточай №28 "Протиглисний" готують у вигляді суміші, мас. %:

квіти пижмо звичайного	18,5
трава золототисячника звичайного	8,5
корені оману високого	18,5
листя м'яти холодної	17,5
листя горіха волоського	18,5
плоди горобини звичайної	18,5

Зазначений лікарський збір у кількості 1 пакетика для разової заварки вагою 1,5г заливають 1 склянкою окропу (100-150мл), настоюють протягом 10-15 хвилин. Отриманий напій приймають усередину по одній чашці 2-3 рази на день протягом 1,5-2 місяців. Застосування цього фіточаю №28 по зазначеній процедурі забезпечує більш ефективний результат щодо загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини для нормалізації діяльності кишечника та відходження гельмінтів.

Приклад 2. Фіточай №28 "Протиглисний" готують та приймають аналогічно прикладу 1, тільки суміш беруть при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

квіти пижмо звичайного	18,2
трава золототисячника звичайного	8,2
корені оману високого	18,8
листя м'яти холодної	17,8
листя горіха волоського	18,2
плоди горобини звичайної	18,8

Приклад 3. Фіточай №28 "Протиглисний" готують та приймають аналогічно прикладу 1, тільки суміш беруть при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

квіти пижмо звичайного	18,0
трава золототисячника звичайного	8,0
корені оману високого	19,0
листя м'яти холодної	18,0
листя горіха волоського	18,0
плоди горобини звичайної	19,0

Застосування фіточаю №28 "Протиглисний" по зазначеній процедурі забезпечує такий же результат, як і по прикладах 1 і 2 щодо загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини для нормалізації діяльності кишечника та відходження гельмінтів у порівнянні з прототипом.

Наведені приклади підтверджують, що цей фіточай №28, який по своєму складу є нешкідливим, практично не токсичний, не має побічної дії в межах зазначених компонентів і їхніх співвідношень, забезпечує більш високий результат при його застосуванні в якості загальнозміцнюючого та оздоровлюючого засобу для нормалізації діяльності кишечника та відходження гельмінтів, стимулює секрецію залоз шлунково-кишкового тракту, посилює перистальтику кишечника.

Джерела інформації, які використані при складанні заявки:

1. В.В. Кархут, Ліки навколо нас. Київ "Здоров'я", 1978, с.64.

2. В.В. Кархут, Ліки навколо нас. Київ, "Здоров'я", 1978, с.133 (прототип).